

Tarptautinė teatro diena TELŠIŲ ŽEMAITĖS DRAMOS TEATRE

Žemaitijos teatrai šiemet pagal tradiciją scenos gerbėjus kvietė į renginius, skirtus Tarptautinei teatro dienai (pažymima kovo 27-ąją). Ne išimtis buvo ir Telšių Žemaitės dramos teatras, šiemet minintis 60 metų sukaktį nuo Žemaitės vardo suteikimo.

Tarptautinės teatro dienos proga Telšių teatralai žiūrovams parengė visą puokštę gražių reginių. Kovo 27-osios pavakary jie žiūrovams padovanojo tris mini spektaklius („Trys mylimas“, „Piršlybas“, „Kunigo naudą Velniai gaudo“), sujungtus į vieną spektaklį „Šešiasdešimt žingsnių“, kuris sukurtas pagal rašytojos Žemaitės (Julijos Beniuševičiūtės-Žymantienės) kūrybą. Režisieriaus Badri Tserediani kūrybinė grupė pristatė 30 minučių trukmės „Tris mylimas“, Laimutė Pocevičienė – trečią kartą atnaujintas „Piršlybas“, o Donatas Žilinskas – „Kunigo naudą velnias gaudo“.

Tą pačią dieną teatre vyko ir Atminimo ženklų, jaunojo menininko premijos įteikimo ceremonija, daugiausiai vaidmenų sukūrusių aktorių garbės lentos papildymo Rolando Normano ir Donato Žilinsko nuotraukomis iškilmės. Renginių dalyviai buvo pakviesti ir į Žemaitės dramos teatro istorinę parodą.

Šventės metu buvo prisiminti ir svarbiausi teatro istorijos faktai, susiję su rašytojos Žemaitės kūryba.

1965-aisiais tuometiniame Telšių liaudies teatre režisierius Egidijus Radžius pagal Žemaitės „Petro Kurmeli“ pastatė 5 veiksmų dramą-inscenizaciją, skirtą Žemaitės 120-osioms gimimo metinėms. Tai buvo išskirtinis įvykis šio kolektyvo istorijoje. Po „Petro Kur-

Telšių Žemaitės dramos teatro įsteigtas Žemaitės ženklas. Autoriai: E. Čėjauskaitė-Gintalė ir M. Gintalas

melio“ pastatymo tuometinės Kultūros ministerijos nutarimu Telšių mėgėjų teatrui pirmajam Lietuvoje buvo suteiktas Žemaitės liaudies teatro vardas.

1983 m. režisierius Stasys Kovaliukas pradėjo, o iš Klaipėdos į Telšių teatrą statyti spektaklių važinėjęs režisierius Antanas Milinis užbaigė statyti spektaklį „Marti“, sukurtą pagal to paties pavadinimo Žemaitės apsakymą. Tada spektaklyje skambėjo lietuvių liaudies muzika, buvo panaudoti vestuviniai papročiai ir šokiai.

1990 m. spektaklį „Marti“ atnaujino režisierius Antanas Nekrašius, o 2002 m. režisierės Julijos

(Nukelta į 60 p.)

(Atkelta iš 10 p.)

Kneitienės dėka šis spektaklis dar kartą buvo atnaujintas. Jame naudota choreografija, vestuvinių tradicijų folklorinė medžiaga, vaidino nauji aktoriai.

Žemaitės komedija „Trys mylimos“ Telšių Žemaitės teatre daug metų taip pat populiarė. 1997 m. šią komediją čia pastatė Rasa Dobrovoskytė-Veitienė.

2007 m. rampos šviesą išvydo pagal minėtą Žemaitės kūrinį režisierės Laimos Adomaitienės Telšių Žemaitės dramos teatro vaikų ir jaunimo studijoje „Aglia“ sukurtas spektaklis „Trys mylinčios“. Jis buvo nuspalvintas simboliais, vaizdiniais, judesio plastika ir „išėjo“ už komedijos rėmų... Po aštuonerių metų, 2015-aisiais, teatre Žemaitės komediją „Trys mylimos“ pastatė režisierius Jonas Buziliauskas.

2023 m. sukurtame spektaklyje-ekskursijoje „Trėgoba veselė“ (režisierius Badri Tserediani) žiūrovai pamatė vaizdų iš Lazdynų Pelėdos, Miko Palonio ir Žemaitės kūrinių.

Tais pačiais metais, minint pirmojo viešai Telšiuose suvaidinto spektaklio 115-ąsias metines, teatre pagal Gabrielės Petkevičaitės-Bitės ir Žemaitės pjesę „Velnias spąstuose“ buvo sukurta nauja spektaklio interpretacija – „Vėina kėima pablūdėmā“ (režisierius Donatas Žilinskas) ir atkurta 1907 m. Telšiuose pirmą kartą suvaidinta komedija „Velnias spąstuose“.

Daugiausiai Žemaitės dramaturgijos ir prozos kūrinių teatre yra pastačiusi režisierė Laimutė Pocevičienė. Ji sako, kad „Graži žemaitiška kalba, apvali, šilta, teikianti jaukumo, kvėpianti Židikais, į kuriuos ir šiandien atvažiuoju kaip į vaikystę... Žaviuosi žemaitėmis moterimis, ryšinėmis atlaidų skarelėmis bažnyčioje, lėta ir išmintinga vyrų šneka prie šventinio stalo, jaukų šurmulių, giesmių ir dainų saugų dūzgesį... Iš tos meilės ir pradėjo risti lyg viščiukai žemaitiški spektakliai“.

Sėkme pažymėta jos režisuota Žemaitės komedija „Piršlybos“, už kurios sukūrimą L. Pocevičienė 1993 m. buvo apdovanota respublikinė Borisio Dauguviečio premija bei Gintaro ordinu. Šis spektaklis buvo rodomas ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje (Los Andžele, Čikagoje, Punske, Rygoje, Jelgavoje, Lycene, Vienoje, Ciuriche). Per jo gyvavimo laikotarpį daug kas pasikeitė: dukra tapo mama, piemuo – tėvu, vaidmenis pradėjo kurti nauji aktoriai, o spektaklis, talkinant žemaičių fol-

kloro ansambliai „Ratā“, toliau keliauja po pasaulį.

1995 m. teatre gimė komedija „Stebuklingas daktaras“, skirtas Žemaitės 150-osioms gimimo metinėms, 1997 m. – „Ženatvės laimė“, sukurta pagal du Žemaitės apsakymus, 2001 m. pasaulį išvydo pagal Žemaitę pastatytas spektaklis „Magdelė“, kuriame kartu su suaugusiais teatro aktorais vaidino ir teatro Vaikų ir jaunimo studijos „Savi“ nariai.

Telšių Žemaitės dramos teatre visais jo gyvavimo laikotarpiais buvo daug talentingų aktorių, mėgstančių nacionalinę dramaturgiją ir gebančių sukurti ryškius ir įtaigius spektaklių veikėjų vaidmenis. Tai jau Amžinybėn iškeliavusieji (Juozas Ričkus, Jonas Lukauskas, Bronė Vaičienė, Albinas Bytautas, Janina Karnišova) ir iki šiol vaidintys teatro veteranai (Liuda Lėverienė, Julija Kneitienė, Antanas Nekrašius, Vaclovas Butkus, Vaclovas Bartkus) bei neseniai į kolektyvą įsijungę jaunieji aktoriai (Valda Bičkutė, Alis Adomavičius Ramūnas Kulikauskas).

Šiais metais nuotaikinga Žemaitės pjesė „Piršlybos“ atgimė trečią kartą. Spektaklyje panaudota dar 1993-uosius menanti architekto Algirdo Žebrausko sukurta scenografija, tas pats anų metų turinys ir aktoriai, kaip ir anksčiau, scenoje bendrauja žemaičių kalba... Yra ir skirtumų. Šį kartą ne tik aktoriai, bet ir dailininkės Giedrės Slavinskienės sukurti teatriniai kostiumai, papuošti iš senelių ir prosenelių spintų ištrauktų lovatiesių bei mezginių raštais, žiūrovus nukelia į šiuos laikus. Tokia dviejų skirtingų laikų sintezė, kaip šiandien sakoma, yra tvaru, ekologiška ir unikalumu.

Ovidijaus Adomavičiaus nuotraukose – šventės akimirkos

Telšių Žemaitės dramos teatro informacija